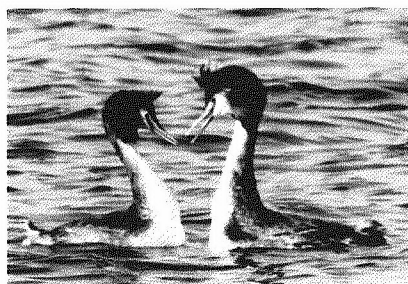

De fuut

Bert Roelofs geeft informatie over de fuut op de achterkant van dit nummer.

De fuut, wetenschappelijk benoemd als *Podiceps cristatus*, is een van de 23 soorten uit de familie Podicipedidae (de futen), waarin zich naast het geslacht *Podiceps* nog vier andere geslachten bevinden. Deze familie bestaat uit watervogels die zich doorgaans ophouden in meren en rivieren. Naast de fuut komen in Nederland de dodaars, de georde fuut, de roodhalsfuut en tijdens de trek ook regelmatig de kuifduiker voor. Het zijn allemaal goed geoefende duikers, met een lichaamsbouw die zich ook goed leent voor het zoeken van voedsel onder water. Doordat de poten, overigens zonder zwemvliezen, tamelijk achteraan het lijf zitten kunnen ze zich goed voortstuwten in het water en navigeren; maar op het land kunnen ze daardoor slechts moeizaam uit de voeten. Ik geloof dat ik zelfs nooit een fuut op het land heb gezien, wat ik ook niet zo gek vind, gezien het onhandige gestuntel als ik ze alleen al hun nest zie beklimmen. Het eigenlijke nest bevindt zich aan de waterkant, een drijvend plateau van waterplanten, waarin doorgaans drie tot vier eieren worden gelegd.

Tijdens de baltsperiode wordt eerst een soort liefdesnestje gebouwd. Die balts is een prachtig stukje synchroon ballet, de borsten hoog uit het water, de koppen naar elkaar gericht met lang gerekte hals en de dan felgekleurde kragen opgezet. In de winter verdwijnt de kraag, waardoor een tamelijk witte kop resteert, met een donkere kruin en een witte streep boven het oog.

Baltsritueel van een futenpaar, gefotografeerd door Bert Roelofs

De jongen hebben een zwart wit gestreept boevenpakje aan. Koddig is het altijd weer om een fuut langs te zien zwemmen en dan ineens een klein kopje onder de veren te zien uitsteken, en dan nog een, en plotseling weer een. Als de kleintjes wat groter worden zie je zo'n oudervogel soms als een kiepauto omhoog uit het water komen en tuimelen de jongen pardoos in het water, vaak naarstig proberend weer op de rug omhoog te klauteren. Dat lukt ze alleen maar als de ouder het ook toestaat. Ongelooflijk ook om te zien hoe die kleintjes in staat zijn flinke vissen naar binnen te werken en er niet voor terugdeinzen voor te kruipen en te proberen een visje van de ander af te pakken.

Fuut met jong, gefotografeerd door Bert Roelofs

Evolutionair plaatsen de futen de wetenschappers nog steeds voor vraagtekens. Sibley-Ahlqvist veronderstelde een hoge mate van verwantschap van de futen met de ooievaarachtigen, maar volgens later onderzoek is dat niet het geval. Volgens Hackett is er zelfs geen enkele sprake van verwantschap met de groep van de 'watervogels' (Aequornithes), wat wel het geval is met bijvoorbeeld de zeeduikers, maar is er vooral verwantschap met de flamingo's en, weliswaar in mindere mate, met de zandhoenders en de duiven.

Omslagfoto's: op het water, aalscholver en jonge fuut

“De Korhaan”, tijdschrift van de

Postbus 1028, 1200 BA Hilversum